

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะนำเสนอผลการศึกษาเรื่องธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยนำเสนอในประเด็นความพร้อมในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักธรรมาภิบาล การดำเนินงานตามแนวทางธรรมาภิบาล ตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบ การผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาล ปัญหาและอุปสรรคของธรรมาภิบาล และข้อเสนอแนะ และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จะนำเสนอในประเด็น สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อธรรมาภิบาล ทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน

5.1 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

ในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอผลการศึกษาจากการสนทนากลุ่มย่อยกับบุคคลหลัก (Key Person) ของแต่ละกอง/สำนักในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยใช้คำถามในการวิจัยมาเป็นกรอบในการสนทนา จากการศึกษา พบว่า

5.1.1 ความพร้อมของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักธรรมาภิบาล

ความพร้อมของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักธรรมาภิบาล มีดังนี้

5.1.1.1 ด้านโครงสร้าง ภายหลังการปฏิรูประบบราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีการปรับโครงสร้างภายในของหน่วยงาน โดยในปี พ.ศ. 2545 ได้มีประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีใหม่ ประกอบด้วย กองกลาง กองการเจ้าหน้าที่ กองคลัง สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักแผนงานและกิจการพิเศษ ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักตรวจราชการ จากโครงสร้างดังกล่าวจะเห็นได้ว่า หน่วยงานในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่เป็นหน่วยงานหลักระดับนโยบาย ได้แก่ ศูนย์บริการประชาชน สำนักงาน

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักตรวจราชการ นั้นมีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

1) ศูนย์บริการประชาชน เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์ ร้องเรียนขอความเป็นธรรม และการขอความช่วยเหลือที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและการดำเนินคดีแก่ประชาชนที่มาขอความช่วยเหลือและขอคำแนะนำ การประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาและอำนวยความสะดวกแก่มวลชนที่มาพบหรือชุมนุมร้องเรียน การตรวจสอบเรื่องร้องเรียนในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญที่เป็นกรณีเร่งด่วน

2) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย การกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน

3) สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

4) สำนักตรวจราชการ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับจัดทำแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นศูนย์ประสานการตรวจราชการ ประสานแผนและติดตามผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม การตรวจติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน พัฒนาขีดสมรรถนะและศักยภาพของหน่วยงาน การช่วยเหลือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการตามนโยบายของรัฐบาล และดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย การเร่งรัดและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกกระทรวง ทบวง กรม เกี่ยวกับกรณีเงินขาดบัญชี หรือเจ้าหน้าที่ทุจริตในทางการเงิน รวมทั้งการกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหากรณีดังกล่าว การพัฒนาการตรวจราชการ รวมทั้งการสร้างระบบสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรีและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า ความพร้อมด้านโครงสร้างของสำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็น หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ เป็นผลมาจาก การเป็นส่วนราชการที่มีภารกิจและลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของหน่วยงาน เช่น พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ร.บ. การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

5.1.1.2 ด้านการบริหารและการปฏิบัติงาน ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อยส่วนใหญ่เห็นว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความพร้อมในด้านการบริหารและการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย เนื่องจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของหน่วยงานในปี พ.ศ. 2545 เพื่อไปสู่ระบบที่มีธรรมาภิบาลนั้น ในปัจจุบันข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรียังไม่สามารถพัฒนาไปสู่การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้มากเท่าที่ควร เนื่องจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ยังไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานให้เกิดธรรมาภิบาล อาจกล่าวได้ว่า ถึงระบบจะเปลี่ยนแปลงแต่ทัศนคติของคนยังไม่เปลี่ยน ธรรมาภิบาลที่จริงจังจึงยังไม่เกิด ซึ่งมีผู้ร่วมสนทนาได้แสดงความคิดเห็นว่า อาจเป็นเพราะสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีวัฒนธรรมแบบอุปถัมภ์มากกว่าระบบการทำงานที่เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

5.1.1.3 ด้านวัฒนธรรมองค์การ ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อยส่วนใหญ่เห็นว่า วัฒนธรรมองค์การของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีถือเป็นปัญหาสำคัญในการเปลี่ยนแปลงไปสู่หลักธรรมาภิบาล เนื่องจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรียังไม่มีวัฒนธรรมองค์การที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีผู้แสดงความเห็นว่า อาจเป็นผลมาจากการปรับโครงสร้างองค์กรที่เพิ่มส่วนราชการระดับสำนักเพิ่มขึ้นจากโครงสร้างเดิมและมีการรับโอนข้าราชการมาจากหน่วยงานอื่นๆ เพื่อมาปฏิบัติงานในสำนักใหม่ที่ตั้งขึ้น ทำให้มีการรับวัฒนธรรมองค์การจากข้าราชการที่โอนมา ซึ่งต้องใช้เวลาในการปรับตัวและเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

5.1.2 การดำเนินงานตามแนวทางธรรมาภิบาล

5.1.2.1 หลักนิติธรรม

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) ประเด็นของการออกกฎหมายและระเบียบต่างๆ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้จัดทำแผนพัฒนากฎหมายของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยกำหนดการพัฒนากฎหมายจำนวน 8 ฉบับ ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนากฎหมายจะมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ การตรวจสอบ วิเคราะห์กฎหมายรายฉบับ แล้วจัดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้เกี่ยวข้องกฎหมาย ยกร่างกฎหมายแต่ละฉบับ เสนอเข้าสู่วาระการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายของสำนักนายกรัฐมนตรี เสนอร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการต่อไป และกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลที่ได้มีการแก้ไขพัฒนา ได้แก่

(1) ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการแก้ไขในประเด็นสำคัญ ดังนี้ การตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นหน่วยงานระดับกรม การแก้ไขในมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ระบุให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูล

ข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ได้แก่ ต้องจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์ข้อมูลข่าวสารและข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้โดยสะดวก ต้องจัดทำดัชนีหรือรายการข้อมูลข่าวสารที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้ด้วยตนเอง ฯลฯ ในการจัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูนี้ กฎหมายได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิขอสำเนา (Copy Right) หรือขอสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องด้วย ซึ่งในพระราชบัญญัติฉบับเดิมมิได้ครอบคลุมถึงการขอข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้จึงเพิ่มเติมเนื้อหาให้การให้ข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตให้ถือเป็นวิธีการหนึ่งในการให้ข้อมูลข่าวสารด้วย

(2) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ... จะเป็นกฎหมายที่ต่อเนื่องมาจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยบทบัญญัติของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 นั้น การคุ้มครองข้อมูลใช้บังคับเฉพาะในหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ไม่ครอบคลุมข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในภาคเอกชน เช่น ข้อมูลในธนาคารพาณิชย์ ข้อมูลในโรงพยาบาลเอกชน ข้อมูลพนักงานลูกจ้างในบริษัทห้างร้านเอกชนต่างๆ ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลสมาชิกกิจกรรมทางธุรกิจ ข้อมูลของผู้สมัครเป็นสมาชิกบัตรต่างๆ เป็นต้น และปัจจุบันปัญหาการล่วงละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการนำไปใช้ประโยชน์ เปิดเผยหรือเผยแพร่จนทำให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้การคุ้มครองและลดช่องว่างของกฎหมายที่มีอยู่ จึงควรขยายขอบเขตการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้ครอบคลุมข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมด การกำหนดสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและการกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่ง และบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น โดยได้นำร่างกฎหมายฉบับนี้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2548 ซึ่งคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2549 ได้อนุมัติหลักการร่าง พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. แล้ว ขณะนี้ได้ส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

2) ประเด็นของการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย มีการจัดโครงการสัมมนาวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หลักสูตรกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองแก่ข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีทางปกครอง ส่งผลให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามบรรทัดฐานทางปกครอง และระมัดระวังไม่ให้มีการใช้อำนาจทางปกครองโดยมิชอบ เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน

5.1.2.2 หลักคุณธรรม

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) การจัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ โดยมีศูนย์บริการประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบ โดยดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์ ร้องเรียนขอความเป็นธรรม และการขอความช่วยเหลือที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนัก

นายกรัฐมนตรี รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนอื่นของประชาชน โดยผ่าน 4 ช่องทาง ได้แก่ 1) ร้องเรียนด้วยตนเองที่ เรือนรับรองประชาชน ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กทม. 2) ร้องเรียนผ่านทางโทรศัพท์ สายด่วน 1376 ซึ่งบริการรับเรื่องร้องทุกข์ตลอด 24 ชั่วโมง 3) ร้องเรียนทางไปรษณีย์ โดยจำหน่ายซอง ดังนี้ “กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ดุสิต กรุงเทพฯ 10300” 4) ร้องเรียนผ่านทางเว็บไซต์ www.rakang.thaigov.go.th ในปีที่ผ่านมา มีเรื่องเรียนที่ได้ประสานแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนจำนวน 96,095 เรื่อง ซึ่งภายหลังจากการรับเรื่องราวร้องทุกข์แล้ว ศูนย์บริการประชาชนจะมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ 1) การรับเรื่องร้องเรียนและตรวจสอบข้อมูล 2) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและพิจารณาเรื่องร้องเรียนและจัดทำหนังสือส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา 3) ส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา 4) แจ้งผลการดำเนินการในเบื้องต้นในประชาชนที่ร้องทุกข์ทราบ

เรื่องที่ประชาชนร้องเรียนมาก 3 อันดับแรกได้แก่ ประเด็นด้านการเมือง ประเด็นด้านความผิดทางอาญา และประเด็นราชกรัณฑ์ขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งศูนย์บริการประชาชนได้นำข้อมูลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนในประเด็นที่สำคัญมาศึกษาวิเคราะห์ในเชิงวิชาการเพื่อให้เห็นแนวโน้มของปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในภาพรวม นำเรียนผู้บริหารระดับนโยบายพิจารณา โดยในปี พ.ศ. 2548 ผู้บริหารระดับนโยบายได้เห็นชอบแนวทางแก้ไขปัญหาคำคัญๆ ในภาพรวมหลายกรณี ซึ่งได้ส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามผลเป็นระยะ

2) การสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการปฏิบัติตามพระบรมราโชวาท โดยดำเนินโครงการต่างๆ เช่น 1) โครงการสนทนาเพื่อประชาสัมพันธ์ “แผนปฏิบัติการสร้างราชการใสสะอาด” ผ่านเสียงตามสายของ สปน. 2) โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท” ภายใต้โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารเพื่อการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 3) โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “จริยธรรมและกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมและคุณธรรม” 4) โครงการจัดทำสื่อเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ 5) โครงการเสริมแนวร่วมเพื่อสร้างจิตสำนึก ปลุกฝังค่านิยมในการสร้างราชการใสสะอาด ให้กับส่วนราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น

5.1.2.3 หลักความโปร่งใส

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) การจัดทำระบบการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ณ อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยประเภทของข้อมูลที่ได้จัดเตรียมไว้สำหรับประชาชน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ

งบประมาณ ผลการพิจารณา หรือคำวินิจฉัยที่มีผลต่อประชาชน และข้อมูลที่ประชาชนให้ความสนใจค่อนข้างมาก ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา เป็นต้น ซึ่งวิธีการติดต่อขอข้อมูลสามารถกระทำได้ 3 วิธี คือ 1) การติดต่อด้วยตนเองที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี 2) การติดต่อทางโทรสาร หมายเลข 0 2280 4071 3) ทางอินเทอร์เน็ต ที่ <http://www.opm.go.th> โดยในปีที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการข้อมูลข่าวสารทั้งสิ้น 70,139 คน สำหรับค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล ถ้าประชาชนมีความประสงค์จะสำเนาข้อมูลจะคิดค่าใช้จ่ายในการถ่ายเอกสารแผ่นละ 1 บาท

2) การดำเนินโครงการราชการใสสะอาด โดยจัดตั้งศูนย์ประสานราชการใสสะอาด จัดทำแผนกลยุทธ์หน่วยงานใสสะอาดเพื่อปลูกจิตสำนึก ส่งเสริมจริยธรรม ส่งเสริมปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน สร้างเครือข่ายศูนย์ประสานราชการใสสะอาดในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากทุกส่วนราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้มีการแจ้งเรื่องราวเรียนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบของข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ผ่านทางไปรษณีย์ โดย การจำหน่ายซอง ถึงผู้จัดการศูนย์ประสานราชการใสสะอาด สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

3) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยมีช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 5 ช่องทาง ได้แก่

(1) สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น รายงานประจำปี คู่มือการกระจายอำนาจฉบับนักเรียน นักศึกษา และประชาชน คู่มือการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) จัดหมายข่าว โดยส่งจดหมายข่าวการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ท้องถิ่นจังหวัด เครือข่ายภาคประชาชน มหาวิทยาลัยต่างๆ ห้องสมุดโรงเรียน สถานีวิทยุชุมชน คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลภายในสำนักงาน และบุคคลภายนอกที่สนใจเป็นประจำทุกเดือน

(3) เว็บไซต์ของหน่วยงาน <http://dloc.opm.go.th> เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของสำนักงาน คณะอนุกรรมการต่างๆ รวมทั้งความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ

(4) สื่อโทรทัศน์ โดยเผยแพร่ข่าวสารและร่วมอภิปรายในประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชนผ่านรายการทรงสถานการณ์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11

(5) การจัดทำสื่อเผยแพร่ โดยจัดทำป้ายโฆษณาการกระจายอำนาจทั่วประเทศ และติดตั้งที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา ศาลาว่าการจังหวัดต่างๆ อำเภอ กิ่งอำเภอ และมหาวิทยาลัยเครือข่าย

4) นับตั้งแต่ปี 2547 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการโดยระบุประเด็นประเมินผลและตัวชี้วัด รวมทั้งประเภทสิ่งจูงใจที่ต้องการจะได้รับ ทำการตกลงกับผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการเจรจาข้อตกลง เมื่อเจรจาตกลงเรียบร้อยแล้วจะมีการลงนามในข้อตกลงผลการปฏิบัติราชการระหว่างรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดทำคำรับรองดังกล่าวทุกปี สำหรับคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปี 2550 อยู่ระหว่างการเจรจาตกลงกับคณะกรรมการฯ ภายหลังการปฏิบัติตามคำรับรองแล้วสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในคำรับรองโดยบริษัทที่ปรึกษาของสำนักงาน ก.พ.ร. (บริษัท ทริส) จะเข้ามาเป็นผู้ตรวจสอบ โดยตรวจสอบจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.1.2.4 หลักความมีส่วนร่วม

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) ระบบรับฟังความคิดเห็นของประชาชน สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนใน 2 ช่องทาง ดังนี้ 1) การจัดให้มีผู้รับข้อคิดเห็น ปัญหาอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจฯ ผ่าน ตู้ ปณ 5 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 2) จัดทำเว็บไซต์เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารกับประชาชน โดยประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะผ่าน Web Board ของ เว็บไซต์ <http://dloc.opm.go.th>

2) การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 และแต่งตั้งคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งได้จัดให้มีการประชุม เพื่อพิจารณากำหนดความชัดเจนในการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่หน่วยงานของรัฐ และ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพัฒนาให้การดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จำนวน 3 คณะ ดังนี้ 1) คณะอนุกรรมการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือและแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 2) คณะอนุกรรมการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 3) คณะอนุกรรมการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวมีเงื่อนไขดังนี้ เป็นโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคม ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ ทั้งเป็นผู้ดำเนินการเอง ให้สัมปทาน หรืออนุญาต ให้บุคคลอื่นทำ และเกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของการรับฟังความคิดเห็นเพื่อให้

ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโครงการของรัฐ และรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการนั้น รวมทั้งความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการดังกล่าว

5.1.2.5 หลักความรับผิดชอบ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) การจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และแผนปฏิบัติการรายปี และปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ โดยต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติงานทุก 6 เดือน

2) การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยกำหนดตัวชี้วัดในการดำเนินงาน เพื่อเข้าสู่กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยในปี 2549 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดทำตัวชี้วัดรวมทั้งสิ้น 20 ตัวชี้วัด และกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงาน แบ่งออกเป็นสองครั้ง คือ ทุกรอบ 6 เดือนและรอบ 9 เดือน และการประเมินผลการดำเนินงานในรอบ 12 เดือน โดยให้แต่ละส่วนราชการเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลตนเอง (Self-assessment Report: SAR)

5.1.2.6 หลักความคุ้มค่า

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) อาทิเช่น ปฏิรูปความคิดเพื่อการปฏิรูป : คิดใหม่ มุมมองใหม่การพัฒนาวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์การ การบริหารงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณโดยเน้นผลงานและผลลัพธ์ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ การบริหารความเปลี่ยนแปลง

2) การสัมมนาหัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในส่วนภูมิภาค เรื่อง เราจะรักษาผลประโยชน์เงินของแผ่นดินได้อย่างไร เพื่อเป็นการป้องปรามและลดปริมาณความเสียหาย กรณีเงินขาดบัญชี และเจ้าหน้าที่ทุจริตในทางการเงิน

3) การจัดทำมาตรการประหยัดพลังงานของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2548 และ 17 พฤษภาคม 2548 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลการประหยัดพลังงาน โดยรวบรวมข้อมูลการใช้พลังงานทั้งปริมาณการใช้ไฟฟ้า และปริมาณการใช้เชื้อเพลิง ในปี 2546 2547 และ 2548 และแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบายและมาตรการประหยัดพลังงานของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการประหยัดพลังงาน รวมทั้งมาตรการประหยัดพลังงานให้ทุกหน่วยงานในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีถือปฏิบัติ เมื่อมีการปฏิบัติตามแผนและมาตรการแล้วต้องรายงานการใช้พลังงานไปยังสำนักนโยบายและแผนพลังงานเป็นรายไตรมาส

4) โครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงานเพื่อลดระยะเวลาในการให้บริการของศูนย์บริการประชาชน ซึ่งได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานและประกาศให้ประชาชนทราบตามประกาศสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 27 มกราคม 2548 ดังนี้

(1) การดำเนินการแก้ไขปัญหให้กับประชาชนที่ส่งหนังสือร้องเรียนทางไปรษณีย์ กรณีปกติ (ไม่ใช้เวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงมากและไม่ซับซ้อน) ใช้เวลา 7 วันทำการ

(2) การดำเนินการแก้ไขปัญหให้กับประชาชนที่ส่งหนังสือร้องเรียนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ กรณีปกติ (ไม่ใช้เวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงมากและไม่ซับซ้อน) ใช้เวลาครึ่งวันทำการ

(3) การดำเนินการแก้ไขปัญหให้กับประชาชนที่ส่งหนังสือร้องเรียนผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ ทำเนียบรัฐบาล (ไม่ใช้เวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงมากและไม่ซับซ้อน) ใช้เวลาเฉลี่ยครึ่งวันทำการ

5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยลดระยะเวลาการดำเนินงานและประหยัดงบประมาณ ระบบที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ระบบสารบรรณ ระบบหนังสือเวียน ระบบงานขอใช้รถส่วนกลาง ระบบจองห้องประชุม ระบบแสดงความคิดเห็น ระบบงานตารางนัดหมาย ระบบ e - mail ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งระบบการจัดซื้อจัดจ้างผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

6) การจ้างเหมาให้ออกชนมาดำเนินการ ได้แก่ การจ้างเหมาทำความสะอาดที่ทำการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี การจ้างบริษัทเอกชนเพื่อผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ตามแผนประชาสัมพันธ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และการเช่ารถยนต์ตู้เพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

5.1.3 ตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบของธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

5.1.3.1 หลักนิติธรรม ตัวชี้วัดที่ควรจะมีได้แก่

1) การออกกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบกลางที่ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่ขัดต่อกฎหมายสูงสุด คือ รัฐธรรมนูญ

2) การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ในแง่ของการปฏิบัติงานของหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนด

3) การคำนึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของบุคลากรและประชาชน

4) การมีระบบลงโทษที่เหมาะสม

5.1.3.2 หลักคุณธรรม ตัวชี้วัดที่ควรจะมีได้แก่

1) การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม

2) ปฏิบัติตามวินัยและจรรยาบรรณข้าราชการ

3) การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม การสร้างจิตสำนึก และการรณรงค์การใช้หลักคุณธรรมในหน่วยงาน

5.1.3.3 หลักความโปร่งใส ตัวชี้วัดที่ควรจะมีได้แก่

1) การทำงานที่เปิดเผยและตรวจสอบได้ สาธารณชนมีโอกาสรับรู้นโยบายและการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงาน สามารถตรวจสอบการบริหารงานและติดตามผลได้

2) การเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเสรี

5.1.3.4 หลักความมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดที่ควรจะมีได้แก่

1) การเปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการตัดสินใจปัญหาสำคัญ ๆ

2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5.1.3.5 หลักความรับผิดชอบ ตัวชี้วัดที่ควรจะมีได้แก่

1) ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

2) การวางเป้าหมายที่ชัดเจน

3) การติดตามประเมินผลการทำงานส่งเสริมให้ข้าราชการมีความรับผิดชอบต่อภารกิจและสังคมกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และ

4) ความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน

5.1.3.6 หลักความคุ้มค่า ตัวชี้วัดที่ควรจะมีได้แก่

1) การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรทั้งทางการเงินและทรัพยากรมนุษย์

2) ความประหยัด ในเชิงงบประมาณ บุคลากร และเวลา

3) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน

นอกจากตัวชี้วัดดังกล่าวแล้ว ผู้ร่วมสนทนาได้เสนอแนะตัวชี้วัดเพิ่มเติมดังนี้
หลักความเมตตา หลักประสานประโยชน์ หลักความสามัคคี หลักความซื่อสัตย์สุจริต และหลักความจริงใจ

5.1.4 เจื่อนไขและปัจจัยในการเสริมสร้างให้เกิดธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อยได้แสดงความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า การเสริมสร้างให้เกิดธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีนั้น อันดับแรกควรเริ่มที่การเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของธรรมาภิบาลจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของหน่วยงาน เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และก่อให้เกิดประโยชน์สุขกับประชาชนให้มากขึ้นก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลอย่างลึกซึ้ง สามารถลงลึกในรายละเอียดของแต่ละหลักได้ และ

สามารถปฏิบัติตนได้ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ได้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติตาม

อันดับต่อมาคือ การรณรงค์ให้บุคลากรตื่นตัวในเรื่องธรรมาภิบาล และปลูกจิตสำนึกธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะเพิ่มแรงจูงใจและสร้างการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ โดยดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

- 1) การจัดประกวดคำขวัญที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล
- 2) การให้รางวัลกับบุคลากรที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ เพื่อเป็นตัวอย่างกับบุคลากรอื่นๆ
- 3) การจัดลำดับคะแนนหน่วยงานในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีการมอบเกียรติบัตรเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการตื่นตัวเรื่องธรรมาภิบาล

อันดับสุดท้าย คือ ผู้บังคับบัญชาควรสอดส่องดูแลอย่างสม่ำเสมอ ไม่ใช่การกระทำเป็นกระแสรั้งครั้งชั่วคราว และยังมีผู้ร่วมสนทนากลุ่มย่อยให้ความเห็นว่า หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้านนี้ หากปฏิบัติได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ก็เพียงพอที่จะสร้างระบอบราชการที่เป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างดี แต่ปัญหาอยู่ที่มีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ ซึ่งคงเป็นไปได้ยาก เพราะแม้แต่รัฐบาลเองก็ได้แต่พูดถึงหลักธรรมาภิบาลเท่านั้น แต่ไม่ได้เข้าใจและนำไปปฏิบัติจริง

5.1.5 ปัญหาและอุปสรรคของธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อยได้แสดงความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ ความรู้และความเข้าใจในเรื่องธรรมาภิบาล ซึ่งความรู้ความเข้าใจของบุคลากรส่วนใหญ่ คือ ส่วนราชการต้องมีหลักธรรมาภิบาล หลักธรรมาภิบาลที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด มี 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลจะต้องดำเนินการอย่างไร แต่ละหลักต้องปฏิบัติอย่างไร ปัญหาสำคัญอีกประการคือ ผู้บริหารระดับสูงยังไม่ให้ความสนใจและไม่ผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเท่าที่ควร หากผู้บริหารระดับสูงให้ความสนใจและปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรม บุคลากรก็จะมี ความเข้าใจในเรื่องของการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น และปฏิบัติตนตามในที่สุด นอกจากนั้นยังมีประเด็นที่ผู้เข้าร่วมการสนทนาเห็นว่าน่าจะเป็นปัญหาในการผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดังนี้

หากมองหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้านแล้วมีผู้ร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นว่า ในภาพรวมแล้วหลักนิติธรรม คุณธรรม และความโปร่งใสของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรียังไม่มีปัญหาเท่าใดนัก แต่ในด้านความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม และความคุ้มค่า นั้น เป็นปัญหาหลักในการผลักดันให้ธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีประสบผลสำเร็จ ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การไม่เห็นความสำคัญและขาดความร่วมมือในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล

ของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา การแบ่งพรรคแบ่งพวก การทำงานที่ไม่เน้นผลงานเพื่อประเทศชาติ การขาดจิตสำนึกเรื่องความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม และการทำงานภายใต้แรงกดดันของฝ่ายการเมือง ดังนั้น การแก้ไขปัญหาคควรมุ่งเน้นใน 3 ด้านดังกล่าวเป็นอันดับแรก

5.1.6 ข้อเสนอแนะ

ผู้ร่วมสนทนาได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดังนี้

- 1) การเผยแพร่หลักธรรมาภิบาลและความหมายของแต่ละหลัก รวมทั้งการอธิบายให้เห็นประโยชน์ของธรรมาภิบาล ให้แก่ข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทราบอย่างกว้างขวาง
- 2) ควรสร้างธรรมาภิบาลในระดับผู้บริหารให้ได้ก่อน แล้วจึงสร้างธรรมาภิบาลผู้ใต้บังคับบัญชา
- 3) กองการเจ้าหน้าที่ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร ควรจะเข้ามาเป็นหน่วยงานหลัก หรือเจ้าภาพในการพัฒนาธรรมาภิบาล โดยทำงานในเชิงรุกมากกว่าการทำงานในเชิงรับแบบปัจจุบัน
- 4) มีการวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับธรรมาภิบาล การทดลองปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล
- 5) การประชาสัมพันธ์เรื่องธรรมาภิบาลผ่านช่องทางต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น เสียงตามสาย ทาง Web site ของหน่วยงาน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการและยกย่องผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นเกียรติประวัติและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการทั่วไป
- 6) ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่ชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม
- 7) การยกย่องเชิดชูผู้กระทำดี ลงโทษผู้ประพฤติผิดกฏระเบียบอย่างจริงจัง ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของการกระทำ
- 8) การสร้างกระบวนการตรวจสอบความโปร่งใส และบังคับใช้อย่างจริงจัง เป็นการสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นภายในก่อน จึงมีผลเป็นรูปธรรมได้
- 9) การให้รางวัลกับผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นแนวทางที่อาจจะสนับสนุนให้บุคลากรในองค์การส่วนร่วมซึ่งจะเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 10) ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้ที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการที่คัดเลือกต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีหลักธรรมาภิบาลด้วย
- 11) เรื่องธรรมาภิบาลเป็นเรื่องยากที่จะดำเนินการให้สมบูรณ์ในทุกด้าน เนื่องจากการปฏิบัติตามองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งมีข้อบกพร่องย่อมส่งผลให้องค์ประกอบ

ด้านอื่นๆ ไม่บรรลุผล เช่น หากคนในหน่วยงานขาดหลักความรับผิดชอบ ย่อมปฏิเสธหลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า เป็นต้น

12) การคำนึงถึงชาติบ้านเมือง ยึดประชาชนเป็นหลักในการปฏิบัติงาน เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เสียสละเพื่อชาติประชาชน ทำงานด้วยความกรุณา มีความสามัคคีต่อกัน ยึดกฎระเบียบ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

5.2 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาเชิงปริมาณจะเป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ในเรื่องความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีต่อธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีประเด็นความคิดเห็น คือ หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ โดยเสนอในรูปของร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

จากการแจกแบบสอบถามให้แก่ข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ละกอง/สำนักทั้ง 10 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักตรวจราชการ ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักแผนงานและกิจการพิเศษ สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง กองกลาง กองคลัง และกองการเจ้าหน้าที่ จำนวน 203 ชุด ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามตอบครบถ้วนที่สมบูรณ์คืนมาทั้งสิ้น 174 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 85.71 ของแบบสอบถามทั้งหมด

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างจากการเก็บข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 116 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.7 โดยมีอายุราชการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1 ถึง 10 ปี จำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาคือ อายุราชการอยู่ระหว่าง 11 ถึง 20 ปี จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.3 และมีอายุราชการ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 ในด้านการศึกษาชั้น ข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.1 และจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.8 ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวนข้าราชการ	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	58	33.3
หญิง	116	66.7
รวม	174	100
อายุราชการ		
1 – 10 ปี	74	42.6
11 – 20 ปี	58	33.3
21 – 30 ปี	38	21.8
30 ปีขึ้นไป	4	2.3
รวม	174	100
การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	9.8
ปริญญาตรี	108	62.1
สูงกว่าปริญญาตรี	49	28.1
รวม	174	100

5.2.2 ความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อธรรมาภิบาลของหน่วยงานในภาพรวม

จากการวัดความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ต่อธรรมาภิบาลของหน่วยงาน ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส
หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ในภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด
ระดับคะแนนค่าเฉลี่ยของผลที่ได้รับ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลมาก

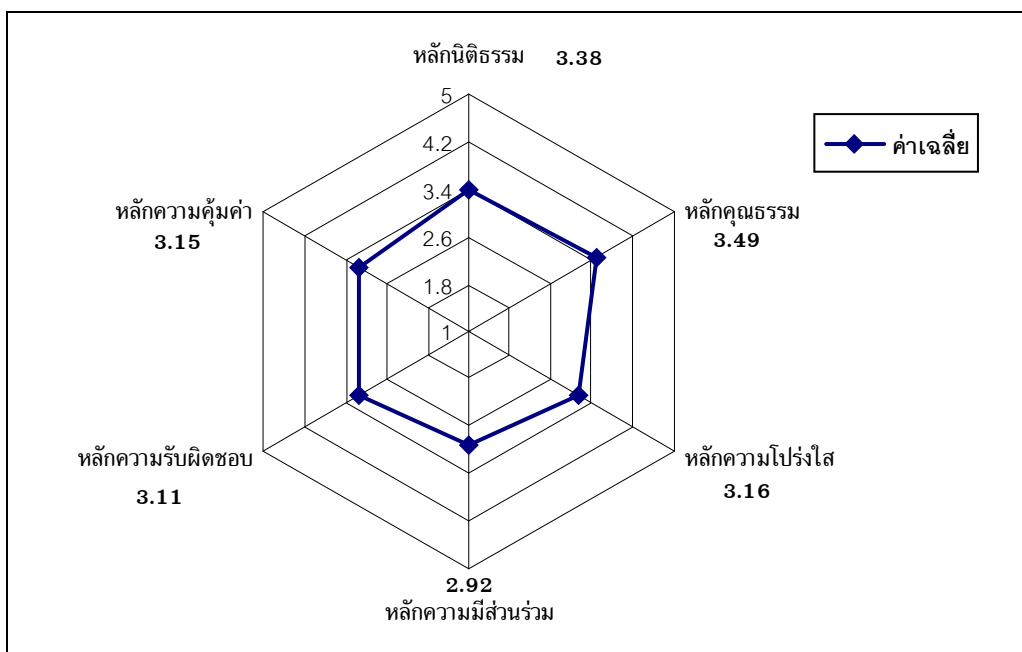
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลมากที่สุด

ผู้วิจัยขอเสนอในรูปของค่าเฉลี่ยและภาพเครือข่ายโยงแมงมุมเป็นรายด้านในภาพรวม

ดังนี้

ตารางที่ 5.2 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

หลักธรรมาภิบาล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ความหมาย
หลักนิติธรรม	3.38	ปานกลาง
หลักคุณธรรม	3.49	มาก
หลักความโปร่งใส	3.16	ปานกลาง
หลักความมีส่วนร่วม	2.92	ปานกลาง
หลักความรับผิดชอบ	3.11	ปานกลาง
หลักความคุ้มค่า	3.15	ปานกลาง

ภาพที่ 5.1 ระดับธรรมาภิบาลในแต่ละด้านของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในภาพรวม

ตารางที่ 5.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อภาพรวมธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจากการศึกษาพบว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีระดับคะแนนเฉลี่ยของหลักต่างๆ ตั้งแต่ 2.92 ไปจนถึง 3.49 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า หน่วยงานมีคะแนนเฉลี่ยหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วมตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีระดับธรรมาภิบาลส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรมีการปรับปรุงให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วมที่ควรจะพัฒนาให้มากขึ้น

5.2.3 ความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อธรรมาภิบาลของหน่วยงานตามหลักธรรมาภิบาลแต่ละด้าน

จากการวัดความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อธรรมาภิบาลของหน่วยงาน ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนค่าเฉลี่ยของผลที่ได้รับ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง หน่วยงานมีธรรมาภิบาลมากที่สุด

5.2.3.1 หลักนิติธรรม

ตารางที่ 5.3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ
ข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อธรรมาภิบาลด้าน
หลักนิติธรรม

ข้อคำถาม						N = 174	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1.1 หน่วยงานของท่านมีกฎหมายหรือระเบียบที่ไปจำกัดสิทธิของประชาชนหรือบุคลากร	1.1 (2)	6.9 (12)	38.5 (67)	35.6 (62)	17.8 (31)	3.62	.896
1.2 หน่วยงานของท่านไม่เลือกปฏิบัติกับผู้มาติดต่อกับหน่วยงาน	13.2 (23)	43.1 (75)	32.8 (57)	8.0 (14)	2.9 (5)	3.56	.922
1.3 การคัดค้านการทำหน้าที่ของกรรมการหรือผู้มีอำนาจชี้ขาดในเรื่องต่างๆ ของหน่วยงานที่ไม่เป็นกลาง สามารถกระทำได้	1.7 (3)	13.8 (24)	36.8 (64)	30.5 (53)	17.2 (30)	2.52	.990
1.4 การพิจารณาออกคำสั่ง และระเบียบต่างๆ ได้มีการกล่าวอ้างข้อมูลกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้เหตุผลหรือข้อสนับสนุน	15.5 (27)	48.3 (84)	25.3 (44)	10.3 (18)	0.6 (1)	3.68	.880

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	N = 174					$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.5 การพิจารณาออกคำสั่ง และระเบียบต่างๆ ยึดหลักความเสมอภาค	10.3 (18)	36.8 (64)	40.2 (70)	9.8 (17)	2.9 (5)	3.42	.907
1.6 การพิจารณาออกคำสั่ง และระเบียบต่างๆ ยึดหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานได้วางไว้เป็นแนวทาง	9.8 (17)	43.1 (75)	35.1 (61)	9.8 (17)	2.3 (4)	3.48	.885
1.7 การพิจารณาออกคำสั่ง และระเบียบต่างๆ คำนึงถึงความเป็นธรรมในแต่ละกรณี	9.2 (16)	33.9 (59)	42.0 (73)	12.6 (22)	2.3 (4)	3.35	.898
1.8 หน่วยงานของท่านเคยถูกโต้แย้งว่ามีกฎระเบียบหรือการกระทำอันใดอันหนึ่งว่าเป็นการขัดกับกฎหมายที่มีฐานะสูงกว่า	1.7 (3)	6.3 (11)	35.1 (61)	30.5 (53)	26.4 (46)	3.74	.979
1.9 หน่วยงานของท่านได้มีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงสิทธิต่างๆ ในการรับบริการจากหน่วยงาน	8.6 (15)	34.5 (60)	36.2 (63)	16.7 (29)	4.0 (7)	3.27	.975
1.10 หน่วยงานของท่านมีวิธีการพิจารณาลงโทษผู้ทำผิดที่ยุติธรรม	4.6 (8)	32.2 (56)	49.4 (86)	11.5 (20)	2.3 (4)	3.25	.808
1.11 หน่วยงานมีการลงโทษจริงจัง หนักเบาตามเหตุและพฤติการณ์ของการกระทำผิด	5.2 (9)	33.9 (59)	47.7 (83)	10.9 (19)	2.3 (4)	3.29	.818
รวม						3.38	.905

ตารางที่ 5.3 แสดงความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม 3.38 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีธรรมาภิบาลด้านนิติธรรม ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม ($\bar{x} = 3.74$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35.1 มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเคยถูกโต้แย้งว่ามีกฎระเบียบหรือการกระทำอันใดอันหนึ่งว่าเป็นการขัดกับกฎหมายที่มีฐานะสูงกว่า แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุดแล้ว จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ การตรากฎหมายที่ถูกต้องและเป็นธรรมในส่วนของเนื้อหาของกฎหมาย ($\bar{x} = 3.68$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 48.3 มีความเห็นระดับมากกว่า สำนักงานปลัดสำนัก

นายกรัฐมนตรีมีการพิจารณาออกคำสั่งและระเบียบต่าง ๆ โดยมีการกล่าวอ้างข้อมูลกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้เหตุผลหรือข้อสนับสนุน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่องสิทธิในการอุทธรณ์โต้แย้งการกระทำของเจ้าหน้าที่ ($\bar{x} = 2.52$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.8 มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางว่า การคัดค้านการกระทำหน้าที่ของกรรมการหรือผู้มีอำนาจชี้ขาดในเรื่องต่างๆ ของหน่วยงานที่ไม่เป็นกลาง สามารถกระทำได้ แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุดแล้วจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5.2.3.2 หลักคุณธรรม

ตารางที่ 5.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม

ข้อคำถาม						$\bar{x}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
2.1 หน่วยงานมีการกระทำผิดวินัย กรณีเกี่ยวกับการทำงานโดยตรง เช่น ไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตเที่ยงธรรม หรือละทิ้งหน้าที่	3.4 (6)	12.1 (21)	29.3 (51)	36.8 (64)	18.4 (32)	3.55	1.034
2.2 มีการทำผิดวินัยเกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนตัว เช่น เล่นการพนัน เสพยาเสพติด	2.9 (5)	9.8 (17)	15.5 (27)	34.5 (60)	37.4 (65)	3.94	1.087
2.3 มีการกระทำผิดวินัย กรณีไม่สนองตอบความต้องการของประชาชน เช่น ไม่อำนวยความสะดวกประชาชน	2.3 (4)	5.2 (9)	19.5 (34)	41.4 (72)	31.6 (55)	3.95	.963
2.4 มีการเลือกปฏิบัติในการลงโทษข้าราชการและลูกจ้างที่กระทำผิด	2.3 (4)	5.2 (9)	21.3 (37)	35.1 (61)	36.2 (63)	3.98	.997
2.5 หน่วยงานเคยถูกร้องเรียนจากประชาชนที่มาติดต่อราชการ เช่น บริการไม่ดี ประชาชนไม่พอใจการให้บริการของหน่วยงาน	2.9 (5)	8.0 (14)	18.4 (32)	41.4 (72)	29.3 (51)	3.86	1.022
2.6 มีปัญหาการขาดความสามัคคี เช่น มีความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ในระดับเดียวกัน สูงกว่าหรือต่ำกว่า	9.8 (17)	18.4 (32)	36.2 (63)	23.6 (41)	12.1 (21)	3.10	1.136

N = 174

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

N = 174

ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{x}$	S.D.
2.7 มีกรณีทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพนิยม (แต่ไม่เข้าข่ายกระทำผิดวินัย) เช่น ไม่ปฏิบัติตามธรรมเนียมของทางราชการ ผิดคำมั่นสัญญา หรือไม่ปฏิบัติตามหลักศีลธรรม	2.3 (4)	9.8 (17)	24.7 (43)	40.2 (70)	23.0 (40)	3.72	1.001
2.8 มีการเสนองานข้ามชั้นตอนหรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรที่ปฏิบัติอยู่	2.3 (4)	13.2 (23)	27.0 (47)	38.5 (67)	19.0 (33)	3.59	1.015
2.9 มีการจัดบุคลากรหรืองานด้านให้คำปรึกษาและร้องทุกข์	9.8 (17)	32.2 (56)	30.5 (53)	16.1 (28)	11.5 (20)	3.13	1.151
2.10 เมื่อได้รับเรื่องราวร้องทุกข์จะรีบดำเนินการทันทีทุกเรื่อง	10.9 (19)	36.2 (63)	35.1 (61)	15.5 (27)	2.3 (4)	3.38	.953
2.11 เมื่อได้รับเรื่องราวร้องทุกข์จะรีบดำเนินการเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อสำคัญและเกี่ยวข้องกับบุคลากรสำคัญทางการเมือง	6.9 (12)	21.8 (38)	37.9 (66)	24.1 (42)	9.2 (16)	3.07	1.051
2.12 บุคลากรมีความเต็มใจและมุ่งมั่นในการให้บริการเป็นบางเวลา	2.3 (4)	7.5 (13)	40.8 (71)	39.7 (69)	9.8 (17)	3.47	.858
2.13 มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน	3.4 (6)	23.6 (41)	41.4 (72)	27.0 (47)	4.6 (8)	3.06	.911
2.14 มีการณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้หลักคุณธรรมในหน่วยงาน	5.2 (9)	28.7 (50)	38.5 (67)	24.1 (42)	3.4 (6)	3.08	.934
รวม						3.49	1.008

ตารางที่ 5.4 แสดงความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม 3.49 หมายถึงกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีธรรมาภิบาลด้านคุณธรรมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การปฏิบัติตามวินัยข้าราชการ ($\bar{x} = 3.98$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.2 เห็นว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีการเลือกปฏิบัติในการลงโทษข้าราชการและลูกจ้างที่กระทำผิดในระดับน้อยที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ การกระทำผิดวินัย กรณีไม่สนองตอบความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 3.95$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.4 เห็นว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไม่อำนวยความสะดวกประชาชนอยู่ในระดับน้อย ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมของหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.06$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.4 เห็นว่า สำนักงานปลัด

สำนักนายกรัฐมนตรีมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานในระดับปานกลาง

5.2.3.3 หลักความโปร่งใส

ตารางที่ 5.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส

N = 174

ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
3.1 มีระบบการตรวจสอบภายในหน่วยงานที่เข้มแข็ง	5.2 (9)	24.7 (43)	46.6 (81)	20.7 (36)	2.9 (5)	3.09	.879
3.2 ระบบหน่วยงานมีความโปร่งใส เห็นภาพระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน	4.6 (8)	31.6 (55)	48.3 (84)	12.1 (21)	3.4 (6)	3.22	.846
3.3 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การทำงานของหน่วยงาน	4.6 (8)	19.5 (34)	37.4 (65)	29.3 (51)	9.2 (16)	2.81	1.005
3.4 มีบุคลากรใหม่ๆ เข้ามาอยู่ในหน่วยงานด้วยการใช้เส้นสายน้อยลง	5.7 (10)	25.9 (45)	42.5 (74)	20.7 (36)	5.2 (9)	3.06	.951
3.5 บุคลากรที่เข้ามาใหม่มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น	4.6 (8)	37.9 (66)	47.1 (82)	8.6 (15)	1.7 (3)	3.35	.774
3.6 มีการปรับปรุงหน่วยงานตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ	3.4 (6)	24.7 (43)	48.3 (84)	17.8 (31)	5.7 (10)	3.02	.893
3.7 มีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม	6.9 (12)	28.7 (50)	46.6 (81)	11.5 (20)	6.3 (11)	3.18	.950
3.8 มีระบบตรวจสอบการทำงานในหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพสูง	5.7 (10)	23.0 (40)	50.0 (87)	16.7 (29)	4.0 (7)	3.40	4.033
3.9 ประชาชนได้เข้ามารับรู้การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ	4.6 (8)	13.2 (23)	35.6 (62)	34.5 (60)	12.1 (21)	2.64	1.009
3.10 มีการให้สมาคมวิชาชีพเข้ามาร่วมตรวจสอบหน่วยงาน	2.3 (4)	8.6 (15)	29.3 (51)	43.1 (75)	16.7 (29)	2.37	.939
3.11 หน่วยงานได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเรื่องภารกิจที่หน่วยงานได้ให้บริการ	11.5 (20)	37.4 (65)	37.9 (66)	11.5 (20)	1.7 (3)	3.45	.903

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ข้อคำถาม						N = 174	
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	$\bar{x}$	S.D.
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด		
3.12 หน่วยงานมีการให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ได้รับผลกระทบ และประชาชนทั่วไป	8.6 (15)	34.5 (60)	39.7 (69)	15.5 (27)	1.7 (3)	3.33	.901
3.13 หน่วยงานมีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานสำหรับประชาชนที่สะดวก	12.6 (22)	35.6 (62)	37.4 (65)	10.9 (19)	3.4 (6)	3.43	.964
3.14 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต้องเสียค่าใช้จ่าย	1.1 (2)	9.8 (17)	23.0 (40)	24.7 (43)	41.4 (72)	3.95	1.069
รวม						3.16	1.151

ตารางที่ 5.5 แสดงความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใสในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม 3.16 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใส ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเข้าถึงและการรับรู้ข่าวสารอย่างเสรี ($\bar{x} = 3.95$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.4 เห็นว่า การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต้องเสียค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับน้อยที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ การเผยแพร่ภารกิจของหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.45$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.9 เห็นว่า หน่วยงานได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเรื่องภารกิจที่หน่วยงานได้ให้บริการในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความโปร่งใสด้านโครงสร้างระบบงาน ($\bar{x} = 2.37$) กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 43.1 เห็นว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีการให้สมาคมวิชาชีพเข้ามาร่วมตรวจสอบหน่วยงานอยู่ในระดับน้อย

5.2.3.4 หลักความมีส่วนร่วม

ตารางที่ 5.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม

ข้อคำถาม						N = 174	
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	$\bar{x}$	S.D.
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด		
4.1 หน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก	10.9 (19)	19.0 (33)	37.9 (66)	24.7 (43)	7.5 (13)	3.01	1.086

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

N = 174							
ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
4.2 หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นเมื่อร้องขอ	5.2 (9)	17.8 (31)	50.6 (88)	19.5 (34)	6.9 (12)	2.95	.927
4.3 หน่วยงานมีการจัดรับฟังความคิดเห็นเมื่อมีกฎหมายกำหนด	7.5 (13)	34.5 (60)	38.5 (67)	14.9 (26)	4.6 (8)	3.25	.958
4.4 เจ้าหน้าที่ระดับต้นคือผู้รับทราบข้อคิดเห็นหรือรับฟังความคิดเห็น	9.2 (16)	24.1 (42)	42.0 (73)	21.3 (37)	3.4 (6)	3.14	.972
4.5 เจ้าหน้าที่ระดับกลางคือผู้รับทราบข้อคิดเห็นหรือรับฟังความคิดเห็น	4.6 (8)	24.1 (42)	51.7 (90)	17.2 (30)	2.3 (4)	3.11	.825
4.6 เจ้าหน้าที่ระดับสูงคือผู้รับทราบข้อคิดเห็นหรือรับฟังความคิดเห็น	8.0 (14)	18.4 (32)	45.4 (79)	19.0 (33)	9.2 (16)	2.97	1.034
4.7 ข้อคิดเห็นที่รับฟัง ได้รับการตอบสนองและนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ	4.0 (7)	23.6 (41)	56.3 (98)	12.6 (22)	3.4 (6)	3.12	.806
4.8 ในกรณีที่ต้องตัดสินใจเรื่องที่มีผลกระทบแก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ได้ให้ข้อมูลแก่ประชาชน และใช้เวลาในการรับฟังนานพอควร แล้วจึงให้ประชาชนตัดสินใจ	4.0 (7)	30.5 (53)	43.7 (76)	18.4 (32)	3.4 (6)	3.13	.880
4.9 ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจของหน่วยงาน	1.1 (2)	12.6 (22)	29.9 (52)	38.5 (67)	17.8 (31)	2.41	.962
4.10 ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วยเจ้าหน้าที่รัฐ นักวิชาการ ผู้ได้รับผลกระทบ และประชาชนทั่วไป	6.3 (11)	19.0 (33)	42.5 (74)	27.0 (47)	5.2 (9)	2.94	.960
4.11 ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อหาการให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ	2.9 (5)	5.7 (10)	34.5 (60)	36.2 (63)	20.7 (36)	2.34	.965
4.12 มีการคัดเลือกคณะกรรมการที่มีหน้าที่ตัดสินใจโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นผู้เสนอชื่อคณะกรรมการ	2.3 (4)	20.7 (36)	38.5 (67)	31.6 (55)	6.9 (12)	2.80	.925
4.13 หน่วยงานมีการสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้งบประมาณหรือเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ	2.9 (5)	20.7 (36)	40.8 (71)	26.4 (46)	9.2 (16)	2.82	.962
รวม						2.92	0.943

ตารางที่ 5.6 แสดงความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม 2.92 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีธรรมาภิบาลด้านความมีส่วนร่วม ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การรับฟังความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.25$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 38.5 เห็นว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีการจัดรับฟังความคิดเห็นเมื่อมีกฎหมายกำหนดอยู่ในระดับปานกลาง แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุดแล้ว จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ($\bar{x} = 3.14$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42 เห็นว่า เจ้าหน้าที่ระดับต้นคือผู้รับทราบข้อคิดเห็นหรือรับฟังความคิดเห็นโดยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{x} = 2.34$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.2 เห็นว่า ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อหาการให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่ในระดับน้อย

5.2.3.5 หลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 5.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบ

ข้อคำถาม						N = 174	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{x}$	S.D.
5.1 ทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายงาน ท่านจะทราบถึงเป้าหมายที่ต้องการจากงานชิ้นนั้น	8.6 (15)	36.2 (63)	46.0 (80)	6.3 (11)	2.9 (5)	3.41	.847
5.2 ผู้บริหารองค์กรได้สื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานแก่ทุกคนที่รับผิดชอบ	5.2 (9)	34.5 (60)	42.5 (74)	13.2 (23)	4.6 (8)	3.22	.907
5.3 ผู้ปฏิบัติงานทั้งหลายเต็มใจที่จะยอมรับสิ่งใหม่ๆ และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน	8.0 (14)	35.1 (61)	47.1 (82)	6.9 (12)	2.9 (5)	3.39	.844
5.4 สมาชิกในทีมงานของท่านให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกันเป็นอย่างดี	9.8 (17)	36.2 (63)	41.4 (72)	9.8 (17)	2.9 (5)	3.40	.899

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ข้อคำถาม	N = 174					$\bar{x}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
5.5 เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้น หน่วยงานมีกระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจนในการแก้ปัญหาดังกล่าว	4.6 (8)	21.8 (38)	40.2 (70)	24.7 (43)	8.6 (15)	2.89	.994
5.6 หน่วยงานมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น	3.4 (6)	22.4 (39)	36.8 (64)	26.4 (46)	10.9 (19)	2.81	1.016
5.7 หน่วยงานของท่านได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (standard of performance) ไว้อย่างชัดเจน	7.5 (13)	20.7 (36)	43.7 (76)	19.5 (34)	8.6 (15)	2.99	1.026
5.8 หน่วยงานของท่านมีการติดตามประเมินผลและจัดการกับผลปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ	5.2 (9)	17.8 (31)	46.6 (81)	21.8 (38)	8.6 (15)	2.89	.970
5.9 หน่วยงานของท่านมีการจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	18.4 (32)	43.1 (75)	27.6 (48)	9.8 (17)	1.1 (2)	3.68	.925
5.10 ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน บุคลากรจะทราบถึงตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานทุกครั้ง	8.6 (15)	20.1 (35)	39.7 (69)	24.7 (43)	6.9 (12)	2.99	1.037
5.11 ผู้ปฏิบัติงานทุกคนสามารถเข้าใจว่าเพื่อนร่วมงานจะทำงานหนักและมีผลงานที่ไว้วางใจได้	5.2 (9)	16.1 (28)	57.5 (100)	14.9 (26)	6.3 (11)	2.99	.880
5.12 หน่วยงานของท่านมีมาตรการในการจัดการกับผู้ที่ไม่ยอมพัฒนาเปลี่ยนแปลง	2.3 (4)	12.1 (21)	43.1 (75)	28.2 (49)	14.4 (25)	2.60	.955
รวม						3.11	0.942

ตารางที่ 5.7 แสดงความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม 3.11 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามประเมินผลการทำงาน ($\bar{x} = 3.68$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.1 เห็นว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีการจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ การมีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน ($\bar{x} = 3.41$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.0 เห็นว่าทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายงานผู้ปฏิบัติงานจะทราบถึงเป้าหมายที่ต้องการจากงานชิ้นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและ

มากที่สุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุดแล้ว จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กล้ายอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน ($\bar{x} = 2.60$) กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีมาตรการในการจัดการกับผู้ที่ไม่ยอมพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุดแล้ว จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5.2.3.6 หลักความคุ้มค่า

ตารางที่ 5.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่า

ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	N = 174	
						$\bar{X}$	S.D.
6.1 มีการเผยแพร่ สื่อสาร ทำความเข้าใจในวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหน่วยงานกับบุคลากรในหน่วยงาน	6.9 (12)	34.5 (60)	46.0 (80)	11.5 (20)	1.1 (2)	3.34	.816
6.2 ผู้บริหารมีการสื่อสารทำความเข้าใจในแผนรวมของหน่วยงานแก่บุคลากรที่รับผิดชอบ	4.0 (7)	34.5 (60)	47.1 (82)	12.6 (22)	1.7 (3)	3.26	.797
6.3 หน่วยงานมีการกำหนดแผนปฏิบัติราชการที่เป็นระบบ	4.6 (8)	35.1 (61)	43.1 (75)	14.4 (25)	2.9 (5)	3.24	.860
6.4 ทุกกอง/สำนักในหน่วยงานก่อให้เกิดผลผลิตที่มีคุณค่าแก่หน่วยงานอย่างเท่าเทียมกัน	4.0 (7)	19.0 (33)	48.3 (84)	22.4 (39)	6.3 (11)	2.92	.909
6.5 อัตรากำลังของบุคลากรในปัจจุบันมีจำนวนเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ	3.4 (6)	18.4 (32)	35.1 (61)	31.0 (54)	12.1 (21)	2.70	1.016
6.6 บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ	3.4 (6)	30.5 (53)	48.3 (84)	16.1 (28)	1.7 (3)	3.18	.803
6.7 หน่วยงานมีระบบบัญชีควบคุมการใช้วัสดุอุปกรณ์ในหน่วยงานอย่างประหยัด	4.6 (8)	25.3 (44)	38.5 (67)	25.9 (45)	5.7 (10)	2.97	.964
6.8 หน่วยงานมีวิธีการและขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ	5.2 (9)	29.9 (52)	47.1 (82)	16.1 (28)	1.7 (3)	3.21	.835
6.9 หน่วยงานมีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้	9.2 (16)	38.5 (67)	40.8 (71)	9.2 (62)	2.3 (4)	3.43	.869

ตารางที่ 5.8 (ต่อ)

ข้อคำถาม						N = 174	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{x}$	S.D.
6.10 หน่วยงานมีการใช้เทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุน	5.7 (10)	28.7 (50)	41.4 (72)	20.1 (35)	4.0 (7)	3.12	.933
6.11 หน่วยงานมีนโยบายที่จะจัดสรรให้หน่วยงานเอกชนมาดำเนินการในบางงานเพื่อประสิทธิภาพการทำงาน	3.4 (6)	21.3 (37)	40.2 (70)	23.0 (40)	12.1 (21)	2.81	1.016
6.12 ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด	3.4 (6)	30.5 (53)	56.9 (99)	8.6 (15)	0.6 (1)	3.28	.692
6.13 ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด	4.0 (7)	34.5 (60)	54.6 (95)	6.3 (11)	0.6 (1)	3.35	.687
6.14 หน่วยงานมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในหน่วยงาน	4.0 (7)	30.5 (53)	47.7 (83)	14.9 (26)	2.9 (5)	3.18	.838
6.15 ผู้บริหารระดับสูงมีบทบาทในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ (การดำเนินงาน มาตรฐาน การปฏิบัติงาน คุณภาพของการบริการ) ในหน่วยงาน	12.1 (21)	31.0 (54)	35.6 (62)	16.7 (29)	4.6 (8)	3.29	1.031
รวม						3.15	0.871

ตารางที่ 5.8 แสดงความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่าในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม 3.15 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีธรรมาภิบาลด้านความคุ้มค่า ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{x} = 3.43$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.8 เห็นว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ในระดับปานกลาง แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุดแล้ว จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ เรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผล ($\bar{x} = 3.35$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 54.6 เห็นว่า ผลการปฏิบัติงานของสำนักเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อัตรากำลัง ($\bar{x} = 2.70$) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35.1 เห็นว่า อัตรากำลังของบุคลากรในปัจจุบันมีจำนวนเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

ตัวอย่างที่มีความเห็นมากและมากที่สุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุดแล้ว จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5.3 สรุป

จากการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการระดับปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในสำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพบว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีคะแนนเฉลี่ยหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความ รับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วมตามลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มาจากการ สอนทากลุ่มย่อย พบว่า หลักนิติธรรม มีตัวชี้วัด 4 ประเด็นหลัก แบ่งเป็น 11 ตัวชี้วัดย่อย หลัก คุณธรรม มีตัวชี้วัด 3 ประเด็นหลัก แบ่งเป็น 14 ตัวชี้วัดย่อย หลักความโปร่งใส มีตัวชี้วัด 2 ประเด็นหลัก แบ่งเป็น 14 ตัวชี้วัดย่อย หลักความมีส่วนร่วม มีตัวชี้วัด 2 ประเด็นหลัก แบ่งเป็น 13 ตัวชี้วัดย่อย หลักความรับผิดชอบต่อ มีตัวชี้วัด 4 ประเด็นหลัก แบ่งเป็น 12 ตัวชี้วัดย่อย หลัก คุ้มค่า มีตัวชี้วัด 3 ประเด็นหลัก แบ่งเป็น 15 ตัวชี้วัดย่อย รวมตัวชี้วัดทั้งสิ้น 18 ประเด็นหลัก 79 ตัวชี้วัดย่อย

แนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มาจากการ สอนทากลุ่มย่อย พบว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีความพร้อมด้านโครงสร้างในการ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่หลักธรรมาภิบาล แต่ในด้านการบริหารและการปฏิบัติงาน และ วัฒนธรรมองค์การยังมีความพร้อมอยู่ค่อนข้างน้อย ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ การขาด ความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมาภิบาลของบุคลากร และ ความกระตือรือร้นในการผลักดันให้เกิด ธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับสูง ซึ่งผู้เข้าร่วมการสอนทากลุ่มย่อยได้เสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหาใน 2 ประเด็น คือ ผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติ ตาม และการเผยแพร่ความรู้เรื่องธรรมาภิบาลให้กับบุคลากรในหน่วยงาน รวมทั้งการฝึกอบรม ให้เกิดการปฏิบัติด้วย